VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN KULJETUSPALVELUN TOIMINTAOHJE 1.1.2009 ALKAEN

Kumoaa vammaispalvelulain mukaisesta kuljetuspalvelusta 13.12.2007 annetun toimintaohjeen Espoossa.

1. TAVOITE

Kuljetuspalvelujen tavoitteena on edistää vaikeavammaisten espoolaisten tasa-arvoa ja toimintamahdollisuuksia järjestämällä heille liikkumismahdollisuudet samoin edellytyksin kuin joukkoliikennettä käyttäville espoolaisille.

2. TOISSIJAISUUS

Vammaispalvelulain mukaisia palvelu- ja tukitoimia järjestetään silloin kun vammainen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla (VpL 4. §). Sairaala-, terveyskeskus-, poliklinikka- tai kuntoutusmatkat korvataan muun lainsäädännön mukaisesti (esim. Kela, vakuutusyhtiö).

3. KULJETUSPALVELUN LAAJUUS

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen (VpL 8. § 2. mom.). Kunnan on järjestettävä kuljetuspalveluja vaikeavammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi vähintään 18 yhdensuuntaiseen jokapäiväiseen elämään kuuluvaan asiointi- ja virkistysmatkaan kuukaudessa (VpA 6. §). Työ- ja opiskelumatkat korvataan vaikeavammaiselle henkilölle yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Velvollisuus järjestää kuljetuspalvelumatkoja voi yksittäistapauksessa vammaisen henkilön olosuhteista ja kuljetuspalvelun tarpeesta esitetyn selvityksen perusteella olla laajempikin kuin 18 yhdensuuntaista matkaa. Myöntämiseen tulee tällöin olla erityiset perusteet. Perusteet käydään asiakkaan kanssa yhdessä läpi.

Myönteisen kuljetuspalvelupäätöksen saaneella asiakkaalla on mahdollisuus saada ilmaiseksi YTV:n matkakortti, jolla hän voi matkustaa maksutta seutuliikenteessä. Matkakortin saamisen edellytyksenä on, että asiakas pystyy käyttämään joukkoliikennevälineitä esim. ajoittain ja/tai saattajan kanssa. Matkakortti on henkilökohtainen. Asiakas saa ohjeet joukkoliikenteen matkakortin ja joukkoliikenteen saattajaoikeuden hakemiseen päätöksen tehneeltä viranhaltijalta.

4. MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

4.1 Kuljetuspalvelun myöntäminen

Hakijalla tulee olla kotikuntalain mukainen kotipaikka Espoossa. Kuljetuspalveluja myönnetään hakemuksesta sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle
- joka ei saa kulkemiseen tukea muiden säädösten nojalla
- jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia (VpA 5. §).

Kuljetuspalvelun tarpeen tulee johtua vammasta tai sairaudesta, joista aiheutuva haitta on pysyvä tai pitkäaikainen. Palvelun myöntäminen perustuu hakijan kanssa tehtyyn palvelusuunnitelmaan. Jos hakija ei tarvitse muita vammaispalvelulain mukaisia tukitoimia, niin kuljetuspalvelu voidaan myöntää ilman, että palvelusuunnitelma on tehty.

Kuljetuspalveluja myönnetään työ-, opiskelu-, asiointi- ja virkistysmatkoihin Espoon, Kauniaisten, Helsingin, Vantaan, Kirkkonummen, Nurmijärven ja Vihdin alueilla. Matkat toteutetaan kuljetuspalvelujen tuottajan järjestämällä kuljetuskalustolla (taksi, invataksi tai muu vastaava kulkuneuvo).

Kuljetuspalvelua on oikeus käyttää muulla paikkakunnalla Suomessa, kun oleskelu kestää yli 5vrk. Näitä matkoja koskeva hakemus on tehtävä etukäteen. Kuukausittain käytettävien matkojen määrään tällä ei ole vaikutusta. Muulla paikkakunnalla tapahtuvista matkoista korvataan kohtuulliset kustannukset.

Espoolaisten vaikeasti näkövammaisten henkilöiden matkat Tuusulassa sijaitsevaan näkövammaisten loma- ja kurssikeskus Onnelaan maksetaan kuljetuspalvelukortilla tai ne korvataan jälkikäteen kuittien mukaan.

Päiväkoti- ja peruskoulumatkat eivät kuulu kuljetuspalvelujen piiriin. Kuljetuspalveluja voidaan myöntää yksilöllisen tarpeen perusteella pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalle henkilölle.

4.2. Saattajan/avustajan ja muiden mukana kulkevien matkat

Saattamisella tarkoitetaan välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen tapahtuvaa avustamista. Asiakkaan mukana maksutta voi kulkea yksi henkilö saattajana/avustajana, joka itse ei ole kuljetuspalvelutuen saaja.

Kuljetuspalveluasiakkaan kanssa samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet voivat matkustaa kuljetuspalveluasiakkaan mukana. Perheenjäsenet maksavat liikenne- ja viestintäministeriön taksa-asetuksen 1-taksan ja ko. matkustajien määrään perustuvan taksaluokan välisen erotuksen matkan hinnasta.

Asiakkaalle myönnetyllä palvelulisällä korvataan taksinkuljettajan antama saattamispalvelu. Palvelulisä maksetaan taksinkuljettajalle kuljetuspalvelukortilla. (ks. 7.1)

4.3 Oman auton vaikutus

Kuljetuspalvelujen järjestäminen riippuu siitä, millaista kuljetuspalvelua asiakkaan vamma tai sairaus edellyttää. Mahdollisuus käyttää omaa autoa ei rajaa vammaista henkilöä kuljetuspalvelun ulkopuolelle.

5 HAKUMENETTELY

Kuljetuspalveluja haetaan kirjallisesti kuljetuspalvelujen hakemuslomakkeella sosiaali- ja terveystoimesta. Hakemuksen tekee hakija itse tai hänen valtuuttamansa henkilö (valtakirja).
Tarvittavat liitteet:
- Lääkärin kirjoittama lausunto hakijan vamman tai sairauden vaikutuksesta liikkumis- tai muuhun toimintakykyyn.
- Työ- tai opiskelutodistus.

Liitteitä ei tarvita, mikäli em. tiedot ovat päätöksentekijän käytettävissä eikä niissä ole tapahtunut muutoksia.

6. KULJETUSPALVELUJEN TARPEEN ARVIOINTI

Kuljetuspalvelujen tarpeen arviointi perustuu asiakkaan elämäntilanteen, elinympäristön ja hänen vammastaan tai sairaudestaan aiheutuvan toimintarajoitteen kartoittamiseen. Päätöstä tehdessään päätöksentekijä käyttää tukenaan moniammatillista työryhmää.

Lääkärin kirjoittamalla lausunnolla osoitetaan vamma ja / tai sairaus, joka rajoittaa hakijan liikkumismahdollisuuksia ja mahdollisuuksia käyttää julkisia liikennevälineitä ilman kohtuutonta haittaa. Lääkärin kirjoittamaa lausuntoa käytetään kuljetuspalvelupäätöksen tekemisen tukena. Asiakkaan kuljetuspalvelujen tarvetta selvitettäessä arvioidaan, onko hakijan mahdollista käyttää joukkoliikennevälineitä (esim. matalalattiabussit) ja niitä täydentäviä palvelulinjoja. Huomioon otetaan myös hakijan kyky käyttää saattajan avulla joukkoliikennevälineitä. Lisäksi huomioidaan sairauden/vammaisuuden aiheuttama haitta suhteessa:
- vuodenaikoihin (esim. talviajan kuljetuspalvelu)
- vuorokaudenaikoihin (esim. näkövammaiset)
- säätilaan (esim. hengityselinsairauksista kärsivät)

Tarpeen vaatiessa järjestetään koematka hakijan turvallisuus huomioiden.

7. PÄÄTÖKSENTEKO JA PALVELUN SISÄLLÖN MÄÄRITTELY

Päätöksen kuljetuspalvelusta tekee sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymässä sosiaali- ja terveystoimen viranhaltijoiden päätösvallan käyttämistä yksilöasioissa koskeva säännössä (delegointisäännössä) määrätty viranhaltija. Asiakas saa kirjallisen päätöksen muutoksenhakuohjeineen. Päätös sisältää myös mahdollisen oikeuden palvelulisään, invataksin käyttöön ja vakiotaksin käyttöön.

Kuljetuspalveluja myönnetään joko määräajaksi tai toistaiseksi. Päätös tarkistetaan aina, kun asiakkaan olosuhteet muuttuvat. Jos päätös on voimassa toistaiseksi, päätös tarkistetaan aina asiakkaan olosuhteiden muuttuessa, mutta vähintään viiden vuoden välein.

Kuljetuspalvelupäätös tehdään sen kuukauden alusta, jolloin hakemus on saapunut sosiaali- ja terveystoimeen. Ennen kuin hakija on saanut käyttöönsä päätökseen perustuvan maksuvälineen, kuljetuspalvelukortin, hänelle korvataan kuljetuspalvelut myönnetyn matkamäärän mukaisesti alkuperäisiä kuitteja vastaan. Kuitissa tulee olla taksikuljettajan kirjoittama lähtö- ja saapumisosoite sekä kuljettajan allekirjoitus. Päätöksen perusteluissa on ilmoitettava mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset (Hallintolaki 45. §). Päätökseen liitetään muutoksenhakuosoitus.

7.1 Palvelulisä

Kuljetuspalveluasiakkaalle myönnetään hakemuksesta palvelulisä, jos asiakas tarvitsee kuljettajan apua ennen matkaa ja/tai matkan päättyessä. Tällöin kuljettaja avustaa asiakasta varsinaisen ajotehtävän ulkopuolella siten, että tästä aiheutuu olennaista lisätyötä, esim. hakee asiakkaan asunnosta ja vie matkan päättyessä asuntoon. Palvelulisän lisäksi matkakustannuksiin ei saa sisältyä avustamistehtävän ajalta muita lisäkustannuksia esim. taksin odotuskustannuksia. Palvelulisä maksetaan asiakkaalla olevalla kuljetuspalvelukortilla. Kuljettajalla on oikeus lisätä palvelulisä laskuun vain, jos hän on antanut ko. palvelua.

Silloin kun asiakkaan kuljetus edellyttää invavarusteltua autoa ja kyydistä peritään liikenne- ja viestintäministeriön taksapäätöksen mukainen lisämaksu (invalisä), niin palvelulisää ei voida periä.

7.2 Invataksin käyttöoikeus

Asiakkaalla on oikeus käyttää invataksia, jos hän ei vammansa vuoksi kykene käyttämään tavallista taksia. Invataksin käyttöoikeudesta tehdään kirjallinen päätös. Invalisää perivän taksin kuljettaja avustaa asiakkaan ja hänen apuvälineensä taksiin ja määränpäässä taksista. Tarvittaessa kuljettaja esim. hakee asiakkaan asunnosta ja vie asuntoon matkan päättyessä.

Joidenkin inva-asiakkaiden matkojen tekeminen vaatii kuljettajan suorittamaa porrasvetoa. Näitä tilanteita voi tulla esim. silloin kuin asiakas asuu hissittömässä talossa eikä hänellä ole avustajaa mukana. Porrasveto tarkoittaa asiakkaan kuljettamista rappusissa. Porrasvedon suorittaa pääsääntöisesti yksi kuljettaja. Porrasveto edellyttää sitä, ettei asiakas pääse määränpäähänsä ilman vähintään neljän (4) portaan yhtäjaksoista porrasvetoa. Jos asiakkaan turvallinen siirtäminen vaatii kahden työntekijän osallistumista porrasvetoon, niin porrasvetoon osallistuvat palveluntuottajat voivat laskuttaa kukin yhden porrasvedon.

7.3 Yhdensuuntainen matka

Asiakkaalle myönnettävät matkaoikeudet ovat yhdensuuntaisia matkoja. Yhdensuuntainen matka on matka, joka päättyy eri osoitteeseen, kuin mistä se on alkanut. Yhdensuuntainen matka on suorin matka tilausosoitteesta, josta asiakas nousee taksiin, pääteosoitteeseen. Paluu kotiin tai matkan jatkuminen yhdestä asiointikohteesta toiseen on toinen yhdensuuntainen matka. Kuljetuspalvelukortilla maksetaan erikseen jokainen yhdensuuntainen matka matkan pääteosoitteessa. Esimerkiksi matka kotoa kauppaan on yksi yhdensuuntainen matka. Paluu takaisin kotiin on toinen yhdensuuntainen matka. Asiointiaika kaupassa ei sisälly meno- eikä paluumatkaan.

7.3.1 Pysähtyminen matkan aikana

Yhdensuuntaiseen matkaan voi sisältyä vain yksi matkan aikana tapahtuva pikainen pysähdys reitin varrella. Matkan alussa tai sen pääteosoitteessa tapahtuva odotus ei sisälly matkan hintaan, vaan asiakas maksaa odotuksen itse.

7.4 Vakiotaksi

Asiakkaalle myönnetään oikeus vakiotaksin käyttöön, jos kuljettajien vaihtuminen olennaisesti hankaloittaa asiakkaan mahdollisuutta käyttää kuljetuspalvelua, ja jos vakiotaksin käyttö on asiakkaan vamman / sairauden vuoksi perusteltua. Kuljetuspalvelun asiakkaissa on henkilöitä, joiden vamma tai sairaus estää kuljetuksen tilaamisen annetusta tilausnumerosta. Esimerkkinä voidaan mainita puhevammaiset ja jotkut vaikeasti näkövammaiset henkilöt. Näille asiakkaille palvelu turvataan vakiotaksioikeuden avulla. Asiakas voi hakea kirjallisesti oikeutta vakiotaksin käyttöön päätöksentekijältä. Asiakkaalle annetaan kirjallinen päätös. Päätökseen liitetään muutoksenhakuosoitus. Myönteisestä päätöksestä toimitetaan tieto ko. taksiautoilijalle ja välityskeskukseen.

8. ASIAKASPROFIILI

Kuljetuspalvelupäätöksen ollessa myönteinen päätöksentekijä tekee asiakkaalle ns.

asiakasprofiilin. Asiakasprofiili sisältää asiakkuuden hoitamiseen liittyvät välttämättömät tiedot, jotka tallennetaan atk-järjestelmään. Asiakasprofiileita käytetään kaupungin sisällä ja kuljetuspalveluiden maksujärjestelmässä.
Arvioidessaan asiakkaan kuljetuspalvelujen tarvetta päätöksentekijä kartoittaa asiakasprofiilitiedot, jotka voidaan jakaa seuraaviin sisältöalueisiin:
1. Henkilötiedot
– nimi, henkilötunnus, kotiosoite, puhelinnumero, asiointikieli,
2. Kuljetukseen liittyvät tiedot
– apuvälineet, kuljetusta haittaavat allergiat, saattajan tarve, kommunikointi, palvelu- ja julkisen liikenteen käyttö,
– olennainen vammaan/sairauteen liittyvä tieto
3. Kuljetuspäätöstä koskevat tiedot
– voimassaolo, matkamäärä ja -tyyppi, laki
– mahdollinen autotyyppi, onko asiakkaalla YTV:n matkakortti
– oikeus palvelulisään, invalisään ja vakiotaksin käyttöön
Asiakasprofiilitiedot lähetetään tiedoksi asiakkaalle kirjallisena. Myös asiakasprofiiliin sovituista muutoksista toimitetaan asiakkaalle kirjallinen tieto.

9. ASIAKKAAN OMAVASTUUOSUUS JA MUIDEN MATKUSTAJIEN MAKSUT

Yhdensuuntaisesta matkasta asiakkaalta perittävä maksu on sama Espoon sisäisellä matkalla ja Espoon ulkopuolelle suuntautuvalla matkalla.

Asiakkaan asiointi- ja virkistysmatkojen omavastuuosuus

Asiakas maksaa omavastuuosuuden kuljetuksen yhteydessä ajoneuvossa. Omavastuuosuudet ovat kulloinkin voimassa olevan joukkoliikenteen sisäisen yksittäisen lipun hinnan verran.

Asiakkaan työ- ja opiskelumatkojen omavastuuosuus

Omavastuuosuus on Espoon sisäisen tai seutuliikenteen kulloinkin voimassa oleva 30 päivän lipun hinta. Myös asiointi- ja virkistysmatkat voidaan matkustaa tällä omavastuulla. Opiskelijoiden omavastuumaksu määräytyy samoin alennusperustein kuin joukkoliikenteen vastaavat maksut. Omavastuu maksetaan sopimuksen mukaisella laskutusaikataululla.

Perheenjäseniltä perittävät maksut

Kuljetuspalveluasiakkaan kanssa samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet voivat matkustaa kuljetuspalveluasiakkaan mukana. Perheenjäsenet maksavat liikenne- ja viestintäministeriön taksa-asetuksen 1-taksan ja ko. matkustajien määrään perustuvan taksaluokan välisen erotuksen matkan hinnasta.

10. MAKSAMINEN

Kuljetuspalvelujen maksamisessa käytetään kuljetuspalvelukorttia. Kuljetuspalvelukortti on henkilökohtainen maksuväline. Korttia ei saa luovuttaa toisen henkilön käyttöön tai hallintaan. Kuljetuspalvelukortilla on kunkin asiakkaan päätöksen mukaiset matkamäärät joko määräaikaisesti tai toistaiseksi voimassa olevana.
Yhdensuuntaisten matkojen määrät ovat kuukausikohtaisia. Tulevien kuukausien matkamäärästä voi ennakkoon käyttää korkeintaan neljä yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Erityisestä tarpeesta johtuen voidaan matkat jaksottaa kuukautta pidemmäksi ajaksi kerrallaan.
Kuljetuspalvelukortilla maksetusta matkasta jää aina kuitti. (ks. 10.1). Asiakas voi autossa tarkistaa käytettävissä olevien matkojen lukumäärän.
(ks. kappale 11).

Kuljetuspalvelut maksetaan laskuun perustuen, jos kuljetuspalvelukorttia ei ole mahdollista käyttää esim. espoolaisen asiakkaan asuessa (palveluasuminen, opiskelu) sovittujen kuntarajojen ulkopuolella.

11. MATKOJEN VAPAAEHTOINEN YHDISTELY

Kuljetuspalveluasiakkaita kannustetaan matkojen vapaaehtoiseen yhdistelyyn.
Yhdistellyistä matkoista ei tarvitse maksaa omavastuuosuutta.
Yhdistelymatka on matka, jonka kuljetuspalveluasiakkaat tekevät samasta lähtöpaikasta samaan kohteeseen.
Yhdistellyllä matkalla kaikkien kuljetuspalvelukortit luetaan auton maksupäätteessä.
Kaikilta kyydissä olevilta asiakkailta kuluu yhdistellyllä matkalla matkaoikeus.
Keräilykyydit eivät ole mahdollisia. Keräilykyydillä tarkoitetaan esimerkiksi matkaa, jossa ensimmäinen asiakas lähtee Leppävaarasta, toinen Espoonlahdesta ja yhteisenä määränpäänä on Helsingin keskusta.
Osa päätoimisesti työssäkäyvistä tai opiskelevista asiakkaista maksaa matkojensa omavastuuosuudet etukäteen laskulla. Myös heille matkojen vapaaehtoinen yhdistely on mahdollista mutta omavastuuosuuksien laskutuksessa ei huomioida mahdollisia vapaaehtoisesti yhdisteltyjä matkoja.

12. OLOSUHTEIDEN MUUTOKSET

Kuljetuspalveluja saavan henkilön on ilmoitettava hänen kuljetuspalveluasioitaan hoitavaan kaupungin toimipisteeseen kaikista muutoksista (esim. toimintakyvyn muutokset, yhteystietojen muutokset, muutto Espoon sisällä, muutto toiselle paikkakunnalle, pitkäaikaishoitoon siirtyminen). Jos muutokset edellyttävät, niin kuljetuspalvelupäätös tarkistetaan ja asiakasprofiiliin tehdään tarvittavat muutokset. Kun asiakkaan kuljetuspalvelujen tarve on lakannut, kuljetuspalvelupäätös lakkautetaan.

13. KULJETUSPALVELUKORTTI

Kuljetuspalvelukortti on henkilökohtainen. Sitä ei saa luovuttaa toisen henkilön käyttöön tai hallintaan. Kuljetuspalvelukortin saajan on annettava kirjallinen sitoumus siitä, että hän käyttää kuljetuspalvelukorttia kuljetuspalvelujen ohjeiden ja saamansa päätöksen mukaisesti.

Jos kuljetuspalveluja tai kuljetuspalvelukorttia käytetään sitoumuksen ja ohjeiden vastaisesti, on seurauksena kuljetuspalvelukortin käytön keskeyttäminen tai lakkauttaminen ja mahdolliset rikosoikeudelliset toimenpiteet. Ohjeiden vastaisen tai vilpillisen toiminnan seurauksena korvatut matkakustannukset peritään takaisin ja/tai siirrytään kuljetuspalvelujen järjestämiseen korvaamalla matkat alkuperäistä kuittia vastaan jälkikäteen. Kuitissa tulee olla taksikuljettajan kirjoittama lähtö- ja saapumisosoite sekä kuljettajan allekirjoitus.

Jos päätöksen muuttumisen tai muun syyn takia kortti vaihdetaan, niin ennen käytössä ollut kuljetuspalvelukortti pyydetään leikkaamaan kahtia. Kortti mitätöidään suoraan maksujärjestelmässä jolloin se muuttuu käyttökelvottomaksi. Korttia ei tarvitse palauttaa.
Jos kuljetuspalvelukortti katoaa, pitää siitä välittömästi ilmoittaa kuljetuspalveluista huolehtivaan kaupungin toimipisteeseen. Uudesta kortista veloitetaan kortin hankinnasta ja käsittelystä kaupungille aiheutuneet kustannukset. Uuden kortin toimittaminen maksaa asiakkaalle 5 €.

14. KULJETUSPALVELUN KÄYTTÄMINEN

Kuljetuspalvelumatka tilataan keskitetysti Lähitaksin kuljetuspalvelumatkojen tilausnumerosta.

Oikeus poikkeamiseen keskitetystä matkojen tilauksesta on työssä käyvillä asiakkailla, päätoimisilla opiskelijoilla sekä niillä, joille on myönnetty vakiotaksioikeus. Työssä käyvien vammaisten ja päätoimisten opiskelijoiden matkat ovat säännöllisiä ja jokapäiväisiä, jolloin saman taksin käyttö työ- ja opiskelumatkoilla on perusteltua.

Kuljetuspalvelun asiakkaissa on henkilöitä, joiden vamma tai sairaus estää kuljetuksen tilaamisen annetusta tilausnumerosta tai käyttämästä tästä numerosta tilattua taksia. Näitä henkilöitä on kaikissa asiakasryhmissä ja heille palvelu turvataan vakiotaksioikeuden avulla. (Vakiotaksioikeus ks.7.6.)

Asioilta palatessaan asiakas joko tilaa kyydin Lähitaksin kuljetuspalvelumatkojen tilausnumerosta tai ottaa kyydin taksiasemalla vapaana olevalta autolta.
Kortti on henkilökohtainen maksuväline ja siitä tulee huolehtia sen mukaisesti. Korttia ei saa luovuttaa muiden henkilöiden käyttöön ja sillä voi maksaa vain sellaisen kyydin, jossa kortinhaltija on ollut mukana.

Kortin avulla asiakas tunnistetaan autossa. Kortilla on tiedot asiakkaan käytössä olevista matkaoikeuksista, omavastuun suuruudesta sekä inva- ja palvelulisistä. Kuljettaja lukee kortin auton maksupäätteessä ennen matkan alkua, jolloin tarkistetaan jäljellä olevien matkaoikeuksien määrä. Matka maksetaan lukemalla kortti uudelleen auton maksupäätteessä.

Asiaa koskevat säädökset:
Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 1987/380 (VpL)
Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 1987/759. (VpA)